

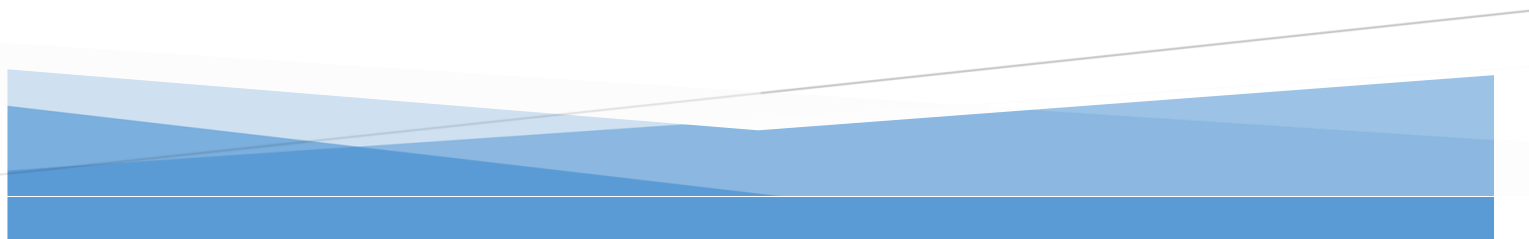
Rzecznik Funduszy Europejskich
przy Instytucji Zarządzającej
Regionalnym Programem Operacyjnym
Województwa Warmińsko-Mazurskiego
na lata 2014-2020
Agnieszka Adamowska

R A P O R T

z działalności Rzecznika Funduszy Europejskich przy Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

Obejmuje okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r.

OLSZTYN, 2019 ROK



*Nazwa instytucji sporządzającej
dokument*

*Urząd Marszałkowski
Województwa Warmińsko-Mazurskiego
w Olsztynie*

*Imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za
sporządzenie Raportu*

Agnieszka Adamowska

Raport przedłożono

Instytucji Zarządzającej Regionalnym
Programem Operacyjnym Województwa
Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

*Raport zamieszczono na stronie
internetowej*

<http://rpo.warmia.mazury.pl/>

Spis treści

Wykaz Skrótów używanych w dokumencie	4
1. Podstawa prawna funkcjonowania Rzecznika Funduszy Europejskich	6
2. Zakres raportu	6
3. Działania związane z funkcjonowaniem instytucji Rzecznika Funduszy Europejskich	7
3.1 Określenie otoczenia formalno-prawnego i procedur wewnętrznych.....	7
3.2 Zapewnienie odpowiednich kanałów komunikacji z Rzecznikiem Funduszy Europejskich	7
4. Działania podejmowane przez Rzecznika Funduszy Europejskich w okresie sprawozdawczym	8
4.1 Zgłoszenia kierowane do Rzecznika Funduszy Europejskich	8
4.2 Rozpatrywanie zgłoszeń kierowanych do Rzecznika Funduszy Europejskich	8
4.3 Okresowy przegląd procedur	9
4.4 Rekomendacje	9
Wnioski	10

Wykaz Skrótów używanych w dokumencie

Departament EFRR	Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Departament EFS	Departament Europejskiego Funduszu Społecznego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
IP	Instytucja Pośrednicząca Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020
Zarząd WWM	Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego
IW IZ	Instrukcja Wykonawcza Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020
IZ RPO	Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020
IK UP	Instytucja Koordynująca Umowę Partnerstwa (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego)
OFiP	Opis funkcji i procedur obowiązujących w Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Certyfikującej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020
Raport	Raport z działalności Rzecznika Funduszy Europejskich przy Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 za rok 2018
RFE	Rzecznik Funduszy Europejskich
Rozporządzenie Ogólne	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006

RPO	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020
Ustawa wdrożeniowa	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020

1. Podstawa prawna funkcjonowania Rzecznika Funduszy Europejskich

Nowelizacja ustawy z dnia 11 lipca 2017 r. *o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* wprowadziła instytucję Rzecznika Funduszy Europejskich. W myśl art. 14a ustawy wdrożeniowej obowiązek powołania RFE spoczywa na instytucjach zarządzających regionalnymi programami operacyjnymi. RFE nie jest instytucją w rozumieniu rozporządzenia ogólnego zaangażowaną bezpośrednio w zarządzanie lub wdrażanie regionalnego programu operacyjnego.

Ustawa nadała RFE uprawnienia o charakterze weryfikacyjnym oraz sygnalizacyjnym. Zakres zadań w świetle ustawy wdrożeniowej, który powierzono RFE uregulowano w art. 14a ust. 3. W otwartym katalogu zadań ustawodawca wyszczególnił przyjmowanie i rozpatrywanie zgłoszeń przyjmujących charakter skarg, wniosków odnoszących się do działalności danej instytucji jak i udzielanie stosownych wyjaśnień w tym zakresie. RFE ma obowiązek również podejmowania działań zmierzających do usprawnienia realizacji danego programu poprzez dokonywanie okresowych przeglądów procedur jak i formułowanie propozycji usprawnień dla właściwej instytucji.

Ustanowienie RFE miało na celu powołanie do życia instytucji, która poprzez kontakt zarówno z wnioskodawcami, beneficjentami oraz innymi podmiotami zainteresowanymi wdrażaniem funduszy unijnych będzie odpowiedzialna za sygnalizowanie poszczególnym instytucjom systemu wdrażania propozycji usprawnień w procesie realizacji zadań związanych z wydatkowaniem środków unijnych.

Wprowadzona regulacja służy wzmocnieniu mechanizmów dla realizacji postanowień art. 74 ust. 3 rozporządzenia ogólnego, stanowiącego m.in., że: Państwa członkowskie zapewniają skuteczne rozwiązania w zakresie badania skarg dotyczących EF-SI¹. Za określenie zakresu, przepisów i procedur dotyczących tych rozwiązań odpowiadają państwa członkowskie stosownie do ich ram prawnych i instytucjonalnych.

2. Zakres raportu

Niniejszy Raport stanowi wykonanie obowiązku wynikającego z treści art. 14a ust. 7 ustawy wdrożeniowej zgodnie, z którym RFE corocznie, nie później niż w terminie do dnia 31 marca, sporządza Raport ze swojej działalności za poprzedni rok i przedkłada go IZ RPO, która zobowiązana jest do zamieszcza go stronie internetowej dotyczącej RPO.

Raport ma na celu przedstawienie wyników podjętych działań przez RFE w okresie sprawozdawczym w zakresie:

- 1) Funkcjonowania instytucji RFE w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

¹ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny (EFS) i Fundusz Spójności, z Funduszem Rozwoju Obszarów Wiejskich, tj. Europejskim Funduszem Rolnym na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), oraz z funduszem w sektorze morskim i rybołówstwa, tj. środków finansowanych w ramach zarządzania dzielonego Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR).

- 2) Wykonanych zadań przez RFE uregulowanych w ustawie wdrożeniowej, w tym informacji w zakresie:
- rozpatrywanych zgłoszeń,
 - przygotowanych i przekazanych do właściwych instytucji propozycji usprawnień, w tym informacje na temat stanowiska właściwej instytucji do propozycji usprawnienia,
 - przeprowadzonych przeglądów procedur.

3. Działania związane z funkcjonowaniem instytucji Rzecznika Funduszy Europejskich

3.1 Określenie otoczenia formalno-prawnego i procedur wewnętrznych

W celu zapewnienia skutecznego i sprawnego wykonywania powierzonych zadań przez RFE, Uchwałą Nr 68/1076/17/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 21 listopada 2017 r. w sprawie zmian w Regulaminie Organizacyjnym, instytucję RFE umocowano w strukturze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Kompetencje RFE uregulowano w § 44a Regulaminu Organizacyjnego. Dążąc do zapewnienia całkowitej bezstronności i niezależności od IZ RPO, funkcję RFE podporządkowano w bezpośredniej podległości służbowej Marszałkowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego, zapewniając tym samym RFE niezależną pozycję w zakresie wykonywanych przez niego zadań.

Instytucja RFE została uregulowana również w OFiP. Dokument opisu funkcji i procedur obowiązujący w IZ RPO oraz Instytucji Certyfikującej zawiera opis systemu zarządzania i kontroli RPO. Informacje w nim zawarte podlegają bieżącej aktualizacji między innymi na skutek zmian aktów prawnych regulujących ujęte w nim procedury, Regulaminu Organizacyjnego, ustaleń i rekomendacji IK UP, instytucji kontrolnych lub komórek organizacyjnych zaangażowanych we wdrażanie RPO. Regulacje RFE uwzględniono w części dotyczącej *opisu procedur obowiązujących w instytucji zarządzającej odnoszących się do zakresu, zasad i procedur dotyczących skutecznych rozwiązań określonych przez państwo członkowskie w odniesieniu do badania skarg dotyczących EFSI* określając jego funkcję i zakres kompetencji.

3.2 Zapewnienie odpowiednich kanałów komunikacji z Rzecznikiem Funduszy Europejskich

Dążąc do wypracowania optymalnych rozwiązań przy realizacji RPO, na stronie internetowej <http://rpo.warmia.mazury.pl/artukul/3294/rzecznik-funduszy-europejskich> zachęcono wszystkich zainteresowanych wykorzystaniem środków europejskich do włączenia się w ten proces. Umożliwiono przedstawianie RFE swoich wniosków, propozycji usprawnień, a także występujących utrudnień w zakresie realizacji RPO poprzez określone kanały komunikacyjne.

Podmiotom zainteresowanym wystąpieniem do RFE umożliwiono skorzystanie z dogodnych form kontaktu poprzez wypełnienie formularza zgłoszeniowego on-line, wysłanie wiadomości

elektronicznej na wskazany adres mailowy bądź poprzez najbardziej tradycyjną formę, jaką jest pismo przekazane listownie bądź doręczone osobiście w kancelarii Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. RFE przyjmuje również zainteresowane osoby osobiście w siedzibie instytucji, po uprzednim telefonicznym umówieniu się.

4. Działania podejmowane przez Rzecznika Funduszy Europejskich w okresie sprawozdawczym

4.1 Zgłoszenia kierowane do Rzecznika Funduszy Europejskich

Porównując skalę zgłoszeń z 2017 r. można zauważyć, że liczba sygnałów w 2018 r. skierowanych do RFE nieznacznie wzrosła, choć w dalszym ciągu utrzymuje się na niskim poziomie. Na podstawie kierowanych zgłoszeń, RFE wszczął w 2018 r. 9 postępowań wyjaśniających (w 2017 r. – 7). Przy czym ze względu na brak prawnej legitymacji do podejmowania działań 3 z nich zostały przekazane według właściwości. Wszystkie zgłoszenia, które wpłynęły do RFE zostały rozpatrzone w terminie nieprzekraczającym 30 dni. Najwięcej zgłoszeń wpłynęło do RFE za pośrednictwem adresu mailowego oraz listownie. Tylko jedno zgłoszenie wpłynęło za pośrednictwem formularza zgłoszeniowego. Pomimo, iż jednym ze sposobów przedstawienia swojego problemu i zasięgnięcia informacji jest osobista wizyta w siedzibie biura RFE to w 2018 r. nikt z tej formy kontaktu nie skorzystał.

4.2 Rozpatrywanie zgłoszeń kierowanych do Rzecznika Funduszy Europejskich

Przekazane zgłoszenia związane były z rozpatrzeniem postulatów odnoszących się do działalności IZ RPO. Osobami zainteresowanymi uzyskaniem pomocy RFE byli przedsiębiorcy chcący uzyskać wsparcie finansowe w ramach RPO. Pomoc realizowana była poprzez analizę przepisów prawa, wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, wewnętrznych procedur jak i wzorów dokumentów oraz wystąpień do IZ RPO o udzielenie informacji i zajęcie stanowiska. Przedmiotem weryfikacji zgłoszeń była przede wszystkim analiza:

- 1) zasadności obowiązkowego ustanawiania drugiego zabezpieczenia przy realizacji umowy o dofinansowanie projektu w zakresie przedsięwzięć, w których wartość zaliczki nie przekracza 10 000 000 zł (dziesięć milionów złotych),
- 2) wyliczenia pomocy de minimis w przypadku, gdy do podpisania umowy o dofinansowanie nie dochodzi w roku, w którym został złożony wniosek o dofinansowanie projektu.
- 3) zgłoszeń w zakresie napotkanych utrudnień związanych ze złożonym wnioskiem o dofinansowanie (dotyczy wstrzymania lub zawieszenia naboru wniosków bądź modyfikacji regulaminu konkursu, wprowadzenia zmian do regulaminu rekrutacji oraz wniosku o przywrócenie do dalszej oceny).

4.3 Okresowy przegląd procedur

RFE zgodnie z art. 14a ust. 3 pkt 4) ustawy wdrożeniowej zobowiązany jest do dokonywania, co najmniej raz w roku okresowego przeglądu procedur. W pierwszej kolejności przeglądowi podlegały te procedury, które były przedmiotem zgłoszenia (tzw. doraźny przegląd procedur). Natomiast poza doraźnym przeglądem procedur, RFE zapoznał się z regulacją procesu zawartą w IW IZ oraz IP w zakresie oceny i wyboru projektów w trybie konkursowym uregulowaną w instrukcjach wykonawczych IP oraz IZ RPO. Przeglądowi podlegały procedury uregulowane w OFiP i instrukcjach wykonawczych właściwych instytucji jak i opracowane przez te instytucje wzory dokumentów i dotyczyły w szczególności: weryfikacji IW IZ w części dotyczącej ogłaszania konkursów, podpisywania i aneksowania umów o dofinansowanie projektu, Regulaminu ogłaszanych konkursów przez Departament EFRR i Departament EFS wraz z załącznikami stanowiących ich integralną część oraz Instrukcji zabezpieczenia umowy o dofinansowanie projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

4.4 Rekomendacje

RFE zgodnie z treścią art. 14a ust. 3 pkt 5) zobowiązany jest do formułowania propozycji usprawnień dla właściwej instytucji. RFE wypracowywał usprawnienia bazując na stanowiskach przedstawianych w rozpatrywanych zgłoszeniach oraz na podstawie przeprowadzanego przeglądu procedur uregulowanych w programie operacyjnym.

Uznane za celowe i zasadne przez RFE propozycje usprawnień będące wynikiem rozpatrzenia zgłoszenia były formułowane i przekazywane na bieżąco do właściwej instytucji wdrażającej RPO. Przy czym sformułowane propozycje usprawnień poprzedzone były zawsze pozyskaniem od instytucji, której zgłoszenie bądź przegląd procedur dotyczyły, niezbędnych informacji. W tym celu RFE w okresie sprawozdawczym występował do IZ RPO o udzielenie informacji i zajęcie stanowiska w ramach rozpatrywanych zgłoszeń. Przedstawiane w ramach zgłoszeń zagadnienia nie zawsze wiązały się z wydaniem zaleceń nie mniej jednak w stosunku do sygnalizowanych występujących utrudnień RFE zajmował stanowisko. W wyniku analizy zgłoszeń RFE skierował do IZ RPO propozycję wprowadzenia usprawnień w zakresie:

- 1) uregulowania odrębnie w *Instrukcji zasad zabezpieczania prawidłowej realizacji umów o dofinansowanie projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*, zasad dofinansowania udzielanego w formie zaliczki jak i rozważenia możliwości złagodzenia wymogów ustanawiania dwóch form zabezpieczeń przy realizacji umowy o dofinansowanie projektu w zakresie przedsięwzięć, w których wartość zaliczki nie przekracza 10 000 000 zł (dziesięć milionów złotych),
- 2) wprowadzenia zmian do regulacji procedur określających zasady przeprowadzania oceny wniosków o dofinansowanie EFRR w zakresie oceny kryterium kwotowego pomocy de minimis wyliczającą dopuszczalną wartość pomocy,

- 3) wprowadzenia zmian do procesu rekrutacji zawartego w *Regulaminie uczestnictwa i udzielania wsparcia w projekcie Fundusz Usług Rozwojowych EFS* w zakresie uregulowania obowiązku wezwania przedsiębiorcy do uzupełnienia bądź poprawienia złożonej dokumentacji, a także należytego uzasadnienia przyczyn na podstawie, których odrzucono wnioski o dofinansowanie/refundację.

Natomiast w wyniku przeprowadzonego okresowego przeglądu procedury w zakresie oceny i wyboru projektów w trybie konkursowym uregulowaną w instrukcjach wykonawczych IZ RPO oraz IP stwierdzono spójność stosowanej procedury z wytycznymi horyzontalnymi oraz ustawą wdrożeniową, dlatego też nie było podstaw do wydania zaleceń.

Istotą formułowania propozycji usprawnień dla właściwych instytucji jest usprawnienie wdrażania i realizacji RPO. Jednakże wydane przez RFE zalecenia mają jedynie na celu rozważenie przez instytucje, do których kierowane są usprawnienia zasadności ich wprowadzenia. Z uwagi na to, iż w świetle ustawy wdrożeniowej sformułowane propozycje usprawnień przez RFE nie są wiążące dla IZ RPO i IP, nie mają one obowiązku ich wdrożenia. Nie mniej jednak zalecenia wskazane w pkt 1 i 3 zostały uwzględnione przez IZ RPO i wdrożone.

Wnioski

W 2018 r. w relacji do poprzedniego roku odnotowano wzrost ilości zgłoszeń o 13%. Instytucja RFE jest stosunkowo młodą instytucją, która nie została jeszcze dość skutecznie rozpowszechniona. Dlatego też mając na uwadze przewidziane na 2019 r. konkursy określone w *Harmonogramie naborów wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020* można założyć, że wzrośnie zainteresowanie uzyskaniem wsparcia RFE. Rozpowszechnienie informacji o utworzeniu instytucji RFE zapewne przyczyni się do tego, że osoby zainteresowane pozyskaniem środków europejskich i napotykające w związku z tym utrudnienia coraz chętniej będą sięgały po tą formę pomocy. Stąd przewiduje się, że w kolejnym okresie sprawozdawczym powinna wzrosnąć liczba zgłoszeń kierowanych do RFE.

Jedną z najlepszych metod przekazania informacji na temat pojawiających się utrudnień w ramach realizowanego RPO jest właśnie kontakt beneficjentów, wnioskodawców czy innych podmiotów zainteresowanych pozyskaniem środków europejskich z RFE. Bazując na stanowiskach przedstawionych w rozpatrywanych zgłoszeniach, analizie wpływających wniosków o interwencję lub postępowania polubowne można wdrożyć skuteczne mechanizmy usprawniające proces wdrażania RPO.

Skuteczna i aktywna działalność RFE będzie wpływała nie tylko na usprawnienie procesu wdrażania funduszy europejskich, ale także będzie sprzyjała dobremu wizerunkowi IZ RPO i IP, jako instytucji przyjaznych tym podmiotom podejmujących ich problemy.